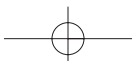
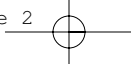

ESTEFIA, ÉJFÉLFIA, HAJNALFIA

Csíkszentdomokosi népmesék
Belatini Braun Olga gyűjtésében

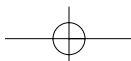
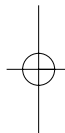
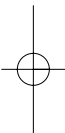

MAGYAR NÉPKÖLTÉSZET TÁRA
XIV.

SOROZATSZERKESZTŐ

Magyar Zoltán

ESTEFIA, ÉJFÉLFIA, HAJNALFIA

Csíkszentdomokosi népmesék
Belatini Braun Olga gyűjtésében

Sajtó alá rendezte, szerkesztette és a jegyzeteket írta
BENEDEK KATALIN

A bevezető tanulmányt írta
HERMANN ZOLTÁN

BALASSI KIADÓ · BUDAPEST

A könyv kiadását támogatja

OIKA

PUB-F 106618

A borítón
a régi templom kazettás mennyezetének fennmaradt darabja

A képmelléletekhez a mesemondók fényképeit
a családok bocsátották rendelkezésünkre,
a színes felvételeket Hermann Zoltán készítette

© Benedek Katalin, 2013

© Hermann Zoltán, 2013

ISSN 1587-3463
ISBN 978-963-506-905-7

A kiadásért felel a Balassi Kiadó igazgatója
Felelős szerkesztő Schmal Alexandra
Tördelte Mocsonoky Gábor
Műszaki szerkesztő Harcsár Magda
Borítóterv Szák András

TARTALOM

BEVEZETŐ (<i>Hermann Zoltán</i>)	11
A mesegyűjteményről	11
Belatini Braun Olga	14
A csíkszentdomokosi mesemondók	17
Albert András	22
CSÍKSZENTDOMOKOSI NÉPMESÉK, 1942–1944 (<i>Belatini Braun Olga</i>)	
Albert András és mesemondása. Meseanyagának ismertetése	27
A többi mesemondó és mesemondásuk	60
A MESÉK GYŰJTEMÉNYE	79
ÁLLATMESÉK	81
1. Rókafurfang	81
2. Kilenc tyúk meg a kakas.	85
3. (A becsapott farkas)	88
4. A szörgyisznó és az őz	89
TÜNDÉRMESÉK	91
5. A Tündérr király három jándéka	91
6. Estefia, Éjfélfia, Hajnalfia.	110
7. (Csodakardú János vitéz)	126
8. Hétlábú ló	135
9. (A király vitéz fia)	139
10. Világszép asszonya	146
11. A tizenkét testvér fiú	156

12. (Juhtól született Péter)	163
13. (Juhtól született Péter)	167
14. Juhtól született Péter	172
15. Szerencsétlen Flótás	178
16. A három királyfi	185
17. Tizenkét pár cipő egy éjszakára	197
18. (A cipőjüket eltáncoló lányok)	202
19. Teremi	204
20. Bot Jankó	209
21. Zöld levél és Rozsmarint	222
22. (Hálátlan nővér)	241
23. (Hálátlan nővér)	246
24. Hűtlen testvér	258
25. Brunszvik	264
26. (Brunszvik)	274
27. Fajankó	281
28. A tizenkét királyfi	290
29. A hétlábú paripa	304
30. Bátor János	308
31. (A halál és az orvos)	314
32. A medve	316
33. Mesetöredék cím nélkül	322
34. Király és a két fiú	324
35. Szép András	335
36. Világi szép Miklós	349
37. (Tündér Ilona)	354
38. (Tündér Ilona)	356
39. Ámán és Támán	359
40. (Szép Bálint és Gyöngyszint Ilona)	366
41. Ámán és Támán	371
42. A szegény ember három leánya. Mese a tündérvilágból	375
43. A gyapjas galamb	382
44. Szórdisznyó és a kakas	387
45. (Ózzé vált fiú)	391
46. A négy testvér	394
47. A két fekete holló	409
48. Az ágról szakított fiú	417
49. (Ágrólszakított)	427
50. (A halászfíú)	434
51. Mese a halhatatlan országból. Az egyedülvaló királyfi	437
52. A halászfíú	445

53. Mőndőlőcskék	453
54. Győngyszín Ilona	458
55. Egy szegőn ember	475
56. A szegőn ember és a három fiú	478
57. Bubbuk	493
58. A három kantár	500
59. (Fiú hamupőke)	508
60. A százkét fiú	523
61. A táltos kanca és a libapásztorlány	532
62. Péterke	542
63. A kolduslegén borsója	551
64. (Sírő és nevető király)	554
65. Principős királyfi	567
66. A három leántestvér	578
67. A három legén és a jósló bába	589
68. Az ötvenkét testvér	599
69. A négy tinó és Jánoska	608
70. (A királyfi és János, az inasa)	613
71. (A lisztet őrlő kő)	623
72. A két fehér galamb	627
73. Fortunátus	646
74. (A két galamb)	658
75. (A két galamb)	666
76. (Krisztus Urunk és János)	673
77. Igazság és Hamisság	674
78. Erős János	684
79. (Erős János)	692
80. A Kilenc	694
81. (A Kilenc)	704
82. A kígyók királya	707
83. (Restellem)	714
84. A két testvér	718
85. (Szezám, nyíl ki)	731
86. (A halász)	735
87. A két aranyhajú gyermek	740
88. (A két aranyhajú gyermek)	747
89. (Hőfőhéركة)	752
90. A szegőn ember és a kakasa	755

LEGENDAMESÉK	759
91. Krisztus, Péter és a három legény.....	759
92. Az ikerügyvéd és a halál.....	763
93. (Az engedetlen halál)	766
NOVELLAMESÉK	768
94. (A három malac).....	768
95. Csillagszemű juhász	772
96. Három jó tanács	778
97. Az okos gyerek	781
98. A három királylén	784
99. Lusta János	787
100. A susterből lett király	804
101. (Az ember, aki egy éjszaka elveszti mindenét)	809
102. Tizenhárom fonólán	811
103. (Rabló vőlegény)	818
OSTOBAÖRDÖG-MESÉK	823
104. Ötvent egy csapásba	823
105. (Tizenkettőt egy csapásba)	831
RÁTÓTIADÁK	835
106. A három bolond	835
107. A fazakas asszon	840
TRÉFÁK, TRUFÁK, ANEKDOTÁK	846
108. A bíró és a katona	846
109. Szállj le hágóra	850
110. A három fogadás	851
111. (Mestertolvaj)	859
112. (Mestertolvaj)	862
113. A cigán és a zekéje	865
114. Szeretnék király lenni	870
115. Az egynapos király	874
116. (Három örmény és a kecske)	877
117. (A három pap)	880
118. Cserekllye Péter	882
119. (Csalóka Péter)	886
120. A Prücsök és a király	888
121. (Prücsök és a király)	892
122. Bodor ügyvéd	895

123. Az okos ember	897
124. (Az okos ember)	903
125. Bolond Mihók	907
126. János és a bíró	911
127. A cigány egyetlen tehene	918
128. A pap tehene	920
129. A pap, a harangozó és a szalonna	921
HAZUGSÁGMESÉK	924
130. Az ecsém lakadalma	924
131. Mikor én mónárember vótam	929
132. (Hazudós mese)	932
HIEDELEMTÖRTÉNETEK	934
133. Halál mindenkor?!	934
134. Cím nélkül	936
135. Cím nélküli hiedelemmese	937
136. A fiú és a boszorkánok	938
FÜGGELÉK (<i>Benedek Katalin</i>)	943
Egy havasi mesemondó közösség kiemelkedő elbeszéléshagyománya 1942-től napjainkig. Bevezetés a jegyzetekhez	945
Jegyzetek	963
Adatközlők mutatója	1003
Irodalom és rövidítések	1004
Tájszavak jegyzéke	1011